

Interpretacje i odpowiedzi GGK dotyczące nowelizacji PgiK i nowych standardów technicznych

Na styku wykonawstwa z administracją

Potrzeba czasu, aby przyswoić każdą nowość. Podobnie jest z przepisami prawa. Nie dziwi zatem, że obowiązujące od kilku miesięcy nowelizacja *Prawa geodezyjnego i kartograficznego* oraz rozporządzenie ws. standardów technicznych – przynajmniej na razie – są źródłem wątpliwości.

Z tego właśnie powodu zarówno nowelizacja *PgiK*, jak i standardy są bohaterami kolejnych artykułów na łamach *GEODETY*. We wrześniowym wydaniu publikowaliśmy m.in. pytania i odpowiedzi dotyczące zmian ustawy będące pokłosiem wideokonferencji z wykonawcami i przedstawicielami SGiK. Tym razem prezentujemy przede wszystkim interpretacje nowych przepisów, które – w postaci pism – główny geodeta kraju Waldemar Izdebski skierował do starostów, prezydentów miast na prawach powiatów i WINGiK-ów. Zamieszczamy ponadto część odpowiedzi na pytania wysłane do GGK przez Polskie Towarzystwo Geodezyjne.

Jakie materiały powinny być udostępniane wykonawcom prac geodezyjnych w ramach wprowadzonej opłaty ryczałtowej?

Zgodnie z art. 12 ust. 3 *PgiK* w ramach opłaty ryczałtowej wykonawca prac geodezyjnych otrzymuje materiały państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego dotyczące danego zgłoszenia. Znając specyfikę poszczególnych celów, którym służą prace geodezyjne, organ udostępnia pakiet niezbędnych materiałów do zrealizowania pracy, mając na uwadze jej sprawny przebieg. Jeżeli jednak będzie uzasadniona potrzeba rozszerzenia zakresu udostępnionych przez organ materiałów, wtedy wykonawca pracy geodezyjnej może skorzystać z przepisu art. 12 ust. 5 *PgiK*, który stanowi, że „na etapie zgłoszenia prac lub jego uzupełnienia, z inicjatywy wykonawcy prac

geodezyjnych, organ i wykonawca mogą uzgodnić zakres materiałów zasobu niezbędnych lub przydatnych do wykonania tych prac”. Dodatkowo także, na podstawie art. 12 ust. 6, wykonawca ma prawo wystąpić do organu w sprawie udostępnienia dodatkowych materiałów zasobu niezbędnych lub przydatnych do wykonania zgłoszonych prac geodezyjnych.

Niezależnie od tego, jakie materiały wykonawca uzyska w ramach ryczałtu, musi mieć na względzie art. 12 ust. 8 *PgiK*, który stanowi, że „materiały zasobu udostępnione w związku ze zgłoszeniem prac lub jego uzupełnieniem mogą być wykorzystywane wyłącznie do wykonywania prac geodezyjnych objętych tym zgłoszeniem lub jego uzupełnieniem”. Jest to bardzo ważne, ponieważ często materiały udostępniane w ramach opłaty ryczałtowej przekazywane są podmiotom realizującym prace projektowe, co jest niezgodne z prawem (naruszenie przepisu art. 12 ust. 8 *PgiK*) i znacząco obniża wpływy do budżetu jednostki z tytułu udostępniania materiałów zasobu.

Skoro zatem przy opracowaniu np. mapy do celów projektowych nie ma potrzeby wglądu do danych o podmiotach w odniesieniu do działek objętych zgłoszeniem, to nie ma też potrzeby udostępniania takich informacji, chyba że wykonawca skorzysta z przywilejów art. 12 ust. 5 lub 6 *PgiK*. Natomiast jeśli projektanci, działający z upoważnienia inwestora, chcą uzyskać informacje o podmiotach, to nie od wykonawcy prac geodezyjnych. Powinni oni złożyć wniosek o udostępnienie np. wypisu z wykazu

działek oraz odpowiadających im podmiotów, a także uiścić stosowną opłatę.

Niektórzy wnioskodawcy w ramach jednego wniosku o udostępnienie materiałów, np. wypisu z wykazu działek i wypisu z wykazu podmiotów, załączają kilka wykazów działek, ale chcą otrzymywać oddzielne paczki wypisów do każdego wykazu. Co robić w takiej sytuacji?

Jest to sytuacja niedopuszczalna bo z jednej strony uszczupla wpływy do powiatu z tytułu udostępniania materiałów, ponieważ im więcej działek na wykazie, tym cena jednostkowa wypisu dla działki jest niższa, a z drugiej strony wydłuża proces obsługi wniosków.

W przypadku zarejestrowania wniosku zawierającego kilka wykazów działek należy w odpowiedzi przekazać jeden komplet materiałów zawierający informacje dla wszystkich wnioskowanych działek, a ich rozdzielanie pozostawić wnioskodawcy. Skoro zgrupował zapytanie w jednym wniosku, aby było taniej, to nie może teraz wymagać, aby pracownik starostwa (po przyjęciu mniejszej opłaty) angażował swój czas w rozdzielanie udostępnianej informacji na części wygodne dla wnioskodawcy.

Jeśli takie zasady będą przestrzegane, to w przyszłości wnioskodawcy, chcąc uzyskać wypis z wykazu działek i wypis z wykazu podmiotów rozdzielony według własnych potrzeb, złożą oddzielne wnioski.

Czy według nowych przepisów urząd powinien weryfikować mapę do celów

projektowych, jeśli opracowanie to ma zostać opatrzone urzędową klauzulą?

W myśl obecnych przepisów mapa do celów projektowych nie jest składową operatu technicznego. Niemniej jednak w przypadku przekazywania jej do organu w celu nadania klauzuli urzędowej zgodnie z art. 12b ust. 5 *Pgik* podlega weryfikacji jako wynik pracy geodezyjnej.

Podczas weryfikacji mapy do celów projektowych należy wziąć pod uwagę, że zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 7a *Pgik* mapa do celów projektowych wykonywana jest z wykorzystaniem wyników pomiarów geodezyjnych i materiałów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Mapa ta zawiera elementy stanowiące treść mapy zasadniczej, a także informacje niezbędne do sporządzenia dokumentacji projektowej.

W przypadku dołączania mapy do celów projektowych do wyników prac geodezyjnych pozytywny wynik weryfikacji można uzyskać tylko wtedy, gdy mapa do celów projektowych nie zawiera błędów i może zostać opatrzona klauzulą wynikającą z art. 12b ust. 5 *Pgik*. Natomiast jeżeli wykonawca nie chce, aby organ weryfikował jego mapę, nie przekazuje jej z wynikami pracy geodezyjnej, a na mapie przekazywanej zamawiającemu na podstawie art. 12b ust. 5a *Pgik* składa oświadczenie o uzyskaniu pozytywnego wyniku weryfikacji, które jest równoważne klauzuli urzędowej.

Czy obszar mapy do celów projektowych musi pokrywać się dokładnie z obszarem zgłoszonej pracy geodezyjnej?

Na podstawie zapisu § 30 ust. 1 rozporządzenia w sprawie standardów obszar mapy do celów projektowych, co do zasady, pokrywa się z zakresem zgłoszonej pracy geodezyjnej. W praktyce jednak mogą występować pewne wyjątki wynikające z faktu, że wielokrotnie po zleceniu wykonania MdcP projektant/inwestor dokonuje zmian w zamierzeniu budowlanym, co może skutkować zmniejszeniem zakresu potrzebnej MdcP. Jeżeli więc finalnie wykonawca uzyska zlecenie na opracowanie MdcP w obszarze mniejszym niż obszar zgłoszonej pracy geodezyjnej, to uwzględni ten fakt w opisie MdcP zgodnie z § 33 pkt 10 rozporządzenia ws. standardów. Dodatkowo zakres aktualizacji MdcP powinien być wtedy uwidoczniiony na załączonej do operatu mapie porównania z terenem i odpowiednio opisany w sprawozdaniu technicznym, aby ośrodek dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej miał informację, w jakim zakresie na-

stąpiła aktualizacja danych w ramach przedmiotowej pracy geodezyjnej.

Sytuacja, kiedy zakres pracy geodezyjnej różni się od zakresu przestrzennego operatu przekazywanego do zasobu, jest sytuacją dozwoloną i przewidzianą w obowiązujących przepisach, tj. § 9 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie zasobu, gdzie jednym z atrybutów materiału zasobu (operatu) jest m.in. informacja o położeniu obszaru, którego ten materiał dotyczy. Nie zawsze więc operat będzie miał taki sam zasięg przestrzenny jak obszar zgłoszenia prac geodezyjnych. Są to sytuacje, kiedy finalnie mapa do celów projektowych będzie opracowywana na mniejszym obszarze niż w zgłoszeniu prac geodezyjnych, co było opisane powyżej, lub gdy zgłoszenie będzie miało charakter liniowy, a wyniki prac geodezyjnych będą oddawane do zasobu w etapach (obszarami).

Czy mapy do celów projektowych i mapy z inwentaryzacji podlegają klauzulowaniu?

Nowe regulacje stanowią, że zarówno mapa do celów projektowych, jak i mapa geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej muszą:

- zostać opatrzone klauzulą urzędową (art. 12b ust. 5) przez organ SGiK w chwili przyjęcia operatu technicznego do zasobu, albo

- zawierać oświadczenie o uzyskaniu pozytywnego wyniku weryfikacji (art. 12b ust. 5a), które składa wykonawca prac geodezyjnych pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Oba przedstawione sposoby są równorzędne w skutkach prawnych, a ich stosowanie warunkują konkretne sytuacje.

Czy na etapie zgłoszenia prac lub jego uzupełnienia organ SGiK powinien

udostępnić wykonawcy prac geodezyjnych informację o posiadanych materiałach zasobu przed uiszczeniem opłaty za udostępnione materiały?

Nie ma wprost takich wymogów prawnych, ale organ SGiK powinien tak organizować funkcjonowanie swoich systemów informatycznych, aby maksymalnie ułatwić wykonawcom pozyskiwanie materiałów zasobu, jak i sam proces realizacji prac geodezyjnych. Niezależnie od powyższego w ramach opłaty ryczałtowej wykonawca powinien otrzymać wszystkie niezbędne materiały do zrealizowania pracy, nawet jeśli materiały są uzupełniane na wnioski już po dokonaniu zgłoszenia pracy.

Czy w trakcie wykonywania pracy geodezyjnej zgłoszonej do odpowiedniego organu SGiK wykonawca prac na bieżąco będzie miał stały dostęp do materiałów zasobu również tych, które zostały przyjęte do zasobu po dacie dokonania zgłoszenia i czy materiały te

zostaną mu automatycznie udostępnione bez konieczności uiszczenia dodatkowych opłat?

Tak, ryczałt obejmuje wszystkie dane i materiały, także te przyjęte do zasobu po dacie dokonania zgłoszenia. Nie ma żadnej opłaty dodatkowej.

Czy ustawodawca wykluczył, w ramach opłaty ryczałtowej wniesionej z tytułu zgłoszenia pracy geodezyjnej, nieodpłatne udostępnienie wykonawcy mapy zasadniczej lub mapy ewidencyjnej w postaci drukowanej? W przypadku braku takiego wykluczenia, czy udostępniane mapy ośrodek powinien opatrzyć klauzulami urzędowymi?

Tak, w przypadku materiałów zasobu możliwych do udostępnienia za pomocą środków komunikacji elektronicznej,

na prośbę wykonawcy może udostępnić je w formie wydruku, ale po wniesieniu opłaty za przygotowanie tych wydruków. W takiej sytuacji zgodnie z ust. 1d załącznika do ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne*, opłata za wydruk ustalana jest zgodnie z tabelą nr 16 lp. 1.

Kto jest stroną postępowania administracyjnego w przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 2c *Pgik*, w szczególności w sytuacji, gdy dokumentacja geodezyjna przyjęta do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego powstała w wyniku prac geodezyjnych w związku z realizacją inwestycji celu publicznego, a zleciennodawcą tych prac nie są właściciele nieruchomości objętych tymi zmianami?

Zgodnie z art. 24 ust. 2c *Pgik* odmowa aktualizacji informacji zawartych w ewidencji gruntów i budynków następuje w drodze decyzji administracyjnej. Na podstawie art. 28 kodeksu postępowania administracyjnego stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. W związku z tym stroną postępowania są co do zasady podmioty, o których mowa w art. 20 ust. 2 pkt 1 – właściciele nieruchomości, a w przypadku: a) nieruchomości Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego – oprócz właścicieli inne podmioty, w których władaniu lub gospodarowaniu, w rozumieniu przepisów o gospodarowaniu nieruchomościami Skarbu Państwa, znajdują się te nieruchomości, b) gruntów, dla których ze względu na brak księgi wieczystej, zbioru dokumentów albo innych dokumentów nie można ustalić ich właścicieli – osoby lub inne podmioty, które władają tymi gruntami na zasadach samoistnego posiadania.

Czy wykonywanie pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych oraz opracowywanie i przekazywanie wyników tych pomiarów do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego dla prac geodezyjnych zgłoszonych od dnia 31 lipca 2020 roku dopuszczalne jest w oparciu o rozporządzenie ws. standardów, które weszło w życie 22 sierpnia 2020 r.?

Nowe rozporządzenie ws. standardów stosuje się do wszystkich prac zgłoszonych od 22 sierpnia 2020 r. Do prac geodezyjnych zgłoszonych od 31 lipca 2020 r. do 21 sierpnia 2020 r. stosuje się zasady nowej ustawy *Pgik*, natomiast prace te wykonuje się jeszcze zgodnie z przepisami poprzedniego rozporządzenia w sprawie standardów, co wynika z § 42 ust. 4 nowego rozporządzenia ws. standardów: „Do prac geodezyjnych zgłoszonych od dnia 31 lipca 2020 r., których wyniki nie zostały przyjęte do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe”. Do wszystkich prac geodezyjnych zgłoszonych przed 31 lipca 2020 r. na mocy art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy z 16 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne i niektórych innych ustaw* stosuje się przepisy dotychczasowe. Niezależnie od powyższego dla wszystkich prac zgłoszonych od 31 lipca 2020 r. zastosowanie będzie miał także § 42 ust. 2 nowego rozporządzenia, na podstawie którego wykonawca ma możliwość do 31 grudnia 2020 r. przekazywania operatu zgodnie z przepisami dotychczasowymi.

Czy kopie dokumentów dołączonych do operatu podlegają weryfikacji przez organ SGiK, np. kwestia protokołów przyjęcia granic nieruchomości (§ 36 pkt 6 rozporządzenia ws. standardów)?

Dokumenty włączone do operatu podlegają weryfikacji w zakresie właściwości rzeczowej organu wykonującego weryfikację. W przypadku dokumentów, o których mowa w § 36 pkt 6, może zachodzić okoliczność, że poprawność ich wykonania będzie weryfikowana w odrębnym postępowaniu administracyjnym. Na przykład w przypadku kopii wezwań do stawienia się na gruncie w postępowaniu rozgraniczeniowym – właściwym do kontroli poprawności dokumentu będzie organ prowadzący to postępowanie, natomiast w przypadku zawiadomień o czynnościach wznawienia znaków granicznych w trybie art. 39 *Pgik* czy protokołu z tych czynności – właściwym będzie organ przeprowadzający weryfikację.

Czy dla szczegółów I grupy dokładnościowej nie obowiązuje pomiar kontrolny (§ 16 rozporządzenia)?

Obecnie obowiązujące przepisy rozporządzenia w sprawie standardów nie nakładają takiego obowiązku, a więc także weryfikacji w tym względzie. Zgodnie z zapisami § 3 ust. 2 wybór stosowanych metod, technik i technologii, spełnienie warunków wykonywania pomiarów oraz zapewnienie wymaganej dokładności spoczywa na kierowniku prac geodezyjnych, który w zależności od zaistniałej potrzeby może zawsze zdecydować o wykonywaniu pomiaru kontrolnego.

Zgodnie z § 36 pkt 4 rozporządzenia ws. standardów operat techniczny zawiera m.in. szkice polowe, jeśli zostały wykonane. Wydaje się, że jest tylko jeden przypadek, kiedy brak szkicu jest dopuszczalny – kiedy nie pomierzono żadnych obiektów. Czy są inne przypadki?

Przedstawiona interpretacja jest słuszna, w każdym innym przypadku szkice należy dołączyć do operatu. Wynika to z faktu, że wykazy współrzędnych wymienione w § 36 pkt 5 są obligatoryjne. Aby wykazy współrzędnych mogły spełnić swoją rolę, muszą towarzyszyć im szkice polowe. W tym miejscu należy wspomnieć, że plik GML nie jest elementem operatu, więc bez szkiców polowych wykorzystanie danych z operatów byłoby niemożliwe.

Jaka jest procedura zmiany współrzędnych punktów granicznych, jeżeli w wyniku np. wznawienia znaków granicznych stwierdzono, że były one błędnie określone (§ 40 pkt 2 rozporządzenia)?

Jeżeli rozstrzygnięcie w postępowaniu administracyjnym zapadło pod wpływem błędu w dokumentacji geodezyjnej nieznanego organowi prowadzącemu postępowanie w dniu wydania decyzji administracyjnej, zastosowanie ma m.in. art. 145 § 1 pkt 5 kpa.

Jak w świetle § 40 pkt 2 rozporządzenia postępować na obszarach objętych wpływem eksploatacji górniczej, gdzie współrzędne ulegają na przestrzeni lat istotnym zmianom (nawet w metrach), mimo że usytuowanie obiektów budowlanych (np. budynków) w stosunku do granic działek pozostaje bez zmian?

W przypadku konieczności zmiany danych dotyczących pojedynczych działek ewidencyjnych lub ich niewielkiej grupy organ prowadzący zasób może we własnym zakresie, na podstawie analizy dokumentacji pomiarowej będącej wynikiem pracy geodezyjnej przyjętej do PZGiK, skorygować dane ewidencyjne. W przypadku wystąpienia przemieszczeń gruntu większego obszaru, zachowujących spójność wewnętrzną obiektów, do oceny organu SGiK należy ustalenie, czy poprawienie danych ewidencji gruntów i budynków może nastąpić w drodze modernizacji tej ewidencji, czy też operat ewidencyjny stracił przydatność użytkową w rozumieniu przepisów art. 40 ust. 4 ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne*. W tym drugim przypadku zastosowanie będą miały przepisy § 19 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie EGIB.

Opracowanie Redakcji
na podstawie materiałów GUGiK